

6. HARMONOGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST

6.1. ZADANIA WYNIKAJĄCE Z INNYCH DOKUMENTÓW

Zgodnie z Programem usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski oraz Planem Gospodarki Odpadami Województwa Śląskiego 2011 przewidywano następujące działania organizacyjne w zakresie postępowania z odpadami zawierającymi azbest:

1. Zaktywizowanie działań dyspozycyjno-kontrolnych nadzoru usuwania azbestu;
2. Organizacja kampanii informacyjnej o szkodliwości wyrobów zawierających azbest i bezpiecznym jego usuwaniu.
3. Opracowanie planu rozmieszczenia na terenie województwa i powiatu wyrobów zawierających azbest (na podstawie otrzymanych informacji).
4. Opracowanie inwentaryzacji i harmonogramu usuwania wyrobów zawierających azbest na obszarze gminy.
5. Przekazywanie otrzymanych środków finansowych do właściwych jednostek samorządu terytorialnego na realizację zatwierdzonych zadań z zakresu usuwania zagrożeń z tytułu azbestu.

W ramach opracowania Programu usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy i Miasta Koziegłowy zrealizowano znaczną część zadań wytyczonych do realizacji w dokumentach wyższego szczebla. Została w szczególności przeprowadzona wnikliwa inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest wraz z określeniem stopnia pilności. Harmonogram usuwania wyrobów został przedstawiony w trzech wariantach.

Podstawowe Zadania Gminy:

- opracowywanie rocznych sprawozdań finansowych z realizacji zadań „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest”.
- pozyskiwanie i przekazywanie otrzymanych środków finansowych do właściwych jednostek, podmiotów gospodarczych, osób indywidualnych na częściową realizację zatwierdzonych zadań z zakresu usuwania zagrożeń z tytułu azbestu.
- prowadzenie akcji informacyjno – edukacyjnej.

Zadania właściciela lub zarządcy obiektu:

- sporządzenie przeglądu technicznego wyrobów zawierających azbest- na podstawie tego przeglądu sporządza się „*Ocenę stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest*”. Ocenę tą przejmuje powiatowy inspektor nadzoru budowlanego, który informuje Starostwo Powiatowe oraz Urząd Gminy o przyjętych protokołach ocen,
- uzyskanie pozwolenia na wykonywanie prac remontowo- budowlanych związanych z wytwarzaniem odpadów niebezpiecznych – usuwaniem odpadów zawierających azbest powinny zajmować się tylko przedsiębiorstwa posiadające odpowiednie pozwolenia, a także sprzęt techniczny oraz przeszkolonych pracowników,
- zgłoszenie co najmniej 30 dni przed planowanym rozpoczęciem robót właściwemu organowi administracji zamiaru rozpoczęcia robót z zaznaczeniem, że usuwane będą wyroby zawierające azbest,
- dokonanie identyfikacji rodzaju azbestu i oszacowanie ilości wyrobów zawierających azbest.

Plan unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest i usuwania wyrobów zawierających azbest na etapie gminnym, składa się z zadań podstawowych i z zadań szczegółowych, przedstawionych w tabeli poniżej.

Tabela 6.1. Zadania do realizacji w latach 2008–2032 w zakresie unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest i usuwania wyrobów zawierających azbest do realizacji na terenie gminy Koziegłowy.

Termin realizacji	<u>Zadania podstawowe</u> w zakresie unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest	Jednostka realizująca
2008 -2032	Przeprowadzenie szkoleń i akcji informacyjno-edukacyjnych na temat wyrobów i odpadów zawierających azbest. <i>Szkolenia i akcje informacyjno-edukacyjne należy przeprowadzać zarówno wśród młodzieży szkolnej, jak i dorosłych mieszkańców gminy. Akcje powinny obejmować szkolenie z zakresu:</i> • podstawowych rodzajów wyrobów zawierających azbest powszechnie stosowanych w budownictwie; • sposobów bezpiecznej eksploatacji obiektów (szczególnie budowlanych) w których zastosowano wyroby azbestowe; • zagrożeń i skutków dla zdrowia i środowiska przyrodniczego w przypadku niewłaściwego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest; • możliwości finansowego wsparcia i właściwego postępowania w przypadku prac remontowych obejmujących wymianę wyrobów zawierających azbest; • dostępnych specjalistycznych firm działających na terenie gmin i posiadających stosowne uprawnienia i zezwolenia do prowadzenia prac obejmujących usunięcie, zbieranie, transport i unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest.	Gmina, Jednostki naukowo-badawcze, organizacje ekologiczne, placówki oświatowe.
2008-2032	Zbieranie odpadów zawierających azbest i przekazanie firmom posiadającym odpowiednie zezwolenie w zakresie zbierania, transportu i unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest. <i>Wykonawca prac, polegających na naprawie lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest z obiektów i urządzeń budowlanych, zobowiązany jest do:</i> • izolowania od otoczenia obszaru prac przez stosowanie odpowiednich osłon, • ogrodzenia terenu prac z zachowaniem bezpiecznej odległości od traktów komunikacyjnych dla osób pieszych, nie mniejszej niż 1 m przy stosowaniu osłon, • umieszczeniu tablic ostrzegawczych o treści: "<u>Uwaga! Zagrożenie azbestem</u>", "<u>Osobom nie upoważnionym wstęp wzbroniony</u>". • zastosowania odpowiednich środków technicznych celem zmniejszenia emisji włókien azbestu.	posiadacze odpadów, przedsiębiorcy
Termin realizacji	<u>Zadania szczegółowe</u> w zakresie unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest	Jednostka realizująca
2008-2032	Wdrażanie zasad i zapisów prawa dotyczących wyrobów i odpadów zawierających azbest, zgodnie z obowiązującymi przepisami (rozdział 1,5 opracowania)	Gmina, właściciele obiektów
corocznie	Sporządzenie zbiorczego wykazu obiektów zawierających azbest na koniec każdego roku na podstawie zebranych informacji i arkuszy ocen	Gmina
corocznie	Opracowanie danych liczbowych o ilości i rozmieszczeniu wyrobów zawierających azbest na terenie gminy.	Gmina

corocznie	Sukcesywne dokonywanie przeglądu technicznego obiektów na terenie gminy stosownie do odpowiednich rozporządzeń	Gmina, właściciele obiektów
2008–2009	Ustalenie rejonów spodziewanego wzrostu zagrożenia pyłem azbestu z uwagi na koncentrację występowania uszkodzeń lub technicznego zużycia wyrobów zawierających azbest. <i>W miejscach takich należy rozważyć podjęcie prac związanych z usunięciem wyrobów azbestowych stwarzających zagrożenie, lub zabezpieczeniem tych wyrobów np. przez pokrycie specjalnymi farbami dachowych zmniejszających ryzyko pylenia azbestu.</i>	Gmina
2008–2009	Wystąpienie do odpowiednich jednostek o przeprowadzanie monitoringu zagrożonych rejonów (obiektów), w których zabudowano wyroby zawierające azbest	Gmina, właściciele obiektów
2008–2032	Prowadzenie rozeznania rynku i weryfikacji danych na usługi związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest, unieszkodliwianiem odpadów zawierających azbest oraz transportem.	Gmina
2008–2032	Usuwanie wyrobów zawierających azbest i unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest. Prace polegające na usuwaniu lub naprawie tych wyrobów mogą być wykonywane wyłącznie przez wykonawców posiadających odpowiednie wyposażenie techniczne do prowadzenia takich prac oraz przez pracowników przeszkolonych w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy przy usuwaniu i wymianie materiałów zawierających azbest.	Gmina właściciele obiektów, zarządcy przedsiębiorcy

6.2. WARIANTOWOŚĆ USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST ZLOKALIZOWANYCH NA OBSZARZE GMINY I MIASTA KOZIEGŁOWY

Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy i miasta Koziegłowy jest zgodny z przepisami prawnymi obowiązującymi w Polsce oraz Unii Europejskiej, a także z innymi dokumentami w przedmiotowym zakresie, m.in. z:

- Programem usuwania wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski,
- Programem Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Koziegłowy.

Celem Programu usuwania wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski jest:

- spowodowanie oczyszczenia terytorium Polski z azbestu oraz usunięcie stosowanych od wielu lat wyrobów zawierających azbest;
- wyeliminowanie negatywnych skutków zdrowotnych u mieszkańców Polski spowodowanych azbestem oraz ustalenie koniecznych do tego uwarunkowań;
- spowodowanie sukcesywnej likwidacji oddziaływania azbestu na środowisko i doprowadzenie w określonym horyzoncie czasowym, do spełnienia wymogów ochrony środowiska;

- stworzenie odpowiednich warunków do wdrożenia przepisów prawnych oraz norm postępowania z wyrobami zawierającymi azbest stosowanych w Unii Europejskiej.

Łącznie na obszarze gminy i miasta Koziegłowy oszacowano, z dużą dokładnością, **247570 m²** wyrobów zawierających azbest. Dla zestawienia jakościowego wyrobów zawierających azbest przeprowadzono Ocenę pilności usuwania wyrobów zawierających azbest. Przeprowadzona ocena pilności stanowi podstawę dla wyróżnienia wariantów usuwania wyrobów zawierających azbest. Zbiorcze zestawienie jakości wyrobów zawierających azbest, zinwentaryzowanych na obszarze gminy i miasta Koziegłowy z podziałem na 3 stopnie pilności zestawiono w tabeli 6.2.

Tab. 6.2. Zestawienie jakości wyrobów zawierających azbest, zinwentaryzowanych na obszarze gminy i miasta Koziegłowy, według stopnia pilności

Płyty azbestowo - cementowe				
	I stopień [m ²]	II stopień [m ²]	III stopień [m ²]	Suma [m ²]
Miasto (gosp. indywidualne)	8420	12680	6280	27380
Sołectwa (gosp. indywidualne)	41200	97760	68990	207950
Obiekty należące do S.P. ZOZ	0	120	0	120
Firmy i przedsiębiorstwa	3180	6960	1980	12120
Ogółem	52800	117520	77250	247570

W trakcie prac terenowych zinwentaryzowano także zniszczone płyty dachowe złożone na terenie poszczególnych posesji. Płyty te zaliczono do I stopnia pilności. Ze względu na częsty brak możliwości obserwacji w terenie, część złożonych płyt azbestowo-cementowych mogła nie zostać uwzględniona w ankietach. Jeżeli takowe odpady azbestowo-cementowe złożone na posesjach zostaną zgłoszone przez właścicieli posesji należy je traktować zgodnie z postępowaniem dla I stopnia pilności.

Zgodnie z Programem usuwania wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski, całkowita ilość wyrobów wbudowanych w obiektach budowlanych powinna zostać usunięta z unieszkodliwieniem do roku 2032. Całkowity czas usuwania wyrobów zawierających azbest podzielono, zatem na 3 okresy:

Lata 2008 - 2012

Lata 2013 - 2022

Lata 2023 - 2032

Harmonogram usuwania wyrobów zawierających azbest przedstawiono w trzech wariantach dla **247570 m²**.

WARIANT I – usuwanie zgodnie ze stopniem pilności,

WARIANT II – usuwanie w pierwszej kolejności budynki użyteczności publicznej

WARIANT III – usuwanie zgodnie z kolejnością zgłoszeń

Biorąc pod uwagę 3 okresy usuwania wyrobów zawierających azbest oraz ilość zinwentaryzowanych wyrobów można przyjąć, że na okres do 2012 roku przypada około 48000 m², natomiast na dwa następne okresy przypada po 100000 m² przy założeniu równomiernego usuwania wyrobów.

Przy uwzględnieniu wszelkich uwarunkowań, zarówno finansowych jak i ekologicznych czy gospodarczych, najbardziej realnym wariantem usuwania, wydaje się być wariant III, czyli usuwanie w kolejności zgłoszeń.

Koszty zdjęcia pokrycia dachowego wykonanego z materiałów zawierających azbest, z budynków użyteczności publicznej lub będących własnością S.P. ZOZ oraz koszty transportu

i unieszkodliwienia odpadów powstałych w wyniku wymiany takiego pokrycia dachowego będą pokrywane w całości ze środków publicznych lub ze środków właścicieli budynków.

Koszty zdjęcia pokrycia dachowego, wykonanego z materiałów zawierających azbest, na terenie prywatnej posesji, oraz koszty transportu powstałych odpadów zawierających azbest do miejsca ich unieszkodliwienia pokrywa natomiast właściciel posesji. Koszty transportu i unieszkodliwienia odpadów azbestowych mogą być natomiast pokryte z funduszy gminnych. Zachętą do realizacji inwestycji przez mieszkańców może być pokrywanie kosztów z funduszy gminnych transportu i unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest w kolejności zgłoszeń.

WARIANT I

USUWANIE ZGODNIE ZE STOPNIEM PILNOŚCI

Wariant ten zakłada usuwanie wyrobów zawierających azbest według stopnia pilności. Przeprowadzona ocena pilności zgodnie z załącznikiem nr 1 do Rozporządzenia z dnia 2 kwietnia 2004 (Dz. U. Nr 71 z 2004 r., poz.649) wykazała, że stan utrzymania pokryć dachowych zawierających azbest jest zróżnicowany na obszarze gminy i miasta Koziegłowy.

Ilość wyrobów przeznaczonych do usuwania do roku 2032 wynosi **247570 m²**. Przyjmując ten wariant, usuwanie wyrobów nie będzie równomiernie rozłożone w czasie.

W latach 2008 – 2012 zostaną usunięte z terenu gminy wszystkie wyroby I stopnia pilności budynków należących do gospodarstw indywidualnych obszarów miejskich i wiejskich, co stanowi łącznie **49620 m²**.

W latach 2013 – 2022 zostaną usunięte wyroby I stopnia obiektów należących do firm i przedsiębiorstw w ilości **3180 m²** oraz wyroby II stopnia w ilości: **120 m²** z obiektów należących do S.P. ZOZ, **6960 m²** należących do firm i przedsiębiorstw, **12680 m²** z obiektów należących do gospodarstw indywidualnych z terenu miasta oraz **77060 m²** z obiektów należących do gospodarstw indywidualnych z terenów wiejskich.

W latach 2023 – 2032 pozostałe wyroby II stopnia od gospodarstw indywidualnych w ilości **20700 m²** oraz wszystkie wyroby III stopnia w ilości **6280 m²** z obiektów należących do gospodarstw indywidualnych z terenu miasta, **68990 m²** z obiektów należących do gospodarstw indywidualnych z terenów wiejskich i **1980 m²** z obiektów należących do firm i przedsiębiorstw.

Tabela 6.3. Zestawienie ilościowe [m²] dla I wariantu usuwania wyrobów zawierających azbest na terenie gminy i miasta Koziegłowy

Stopień pilności	Obiekt	Lata		
		2008 - 2012	2013 i 2022	2023 – 2032
I stopień pilności	Obiekty należące do osób fizycznych - mieszkańców	49620	0	0
	Obiekty należące do S.P. ZOZ	0	0	0
	Obiekty należące do firm i przedsiębiorstw	0	3180	0
II stopień pilności	Obiekty należące do osób fizycznych - mieszkańców	0	89740	20700
	Obiekty należące do S.P. ZOZ	0	120	0
	Obiekty należące do firm i przedsiębiorstw	0	6960	0
III stopień pilności	Obiekty należące do osób fizycznych - mieszkańców	0	0	75270
	Obiekty należące do S.P. ZOZ	0	0	0
	Obiekty należące do firm i przedsiębiorstw	0	0	1980
Razem		49620	100000	97950

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 roku w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest. (Dz. U. Nr 71 z roku 2004, poz. 649), wyroby zawierające azbest zaliczane do I stopnia należy wymienić lub naprawić bezzwłocznie, natomiast zaliczane do II stopnia wymagają ponownej oceny w czasie do 1 roku, a należące do III stopnia wymagają ponownej oceny do 5 lat.

Wariant I, zgodny z założeniami powyższego rozporządzenia, zakładający usuwanie w kolejności zgodnej ze stopniami pilności, jest w praktyce trudny do realizacji. Wariant ten jest niemożliwy do realizacji bez udziału i zaangażowania właściciela konkretnego budynku

WARIANT II

USUWANIE W PIERWSZEJ KOLEJNOŚCI: S.P. ZOZ, HANDLOWE I USŁUGOWE,

Wariant ten zakłada usuwanie w pierwszej kolejności wszystkich wyrobów, znajdujących się w budynkach należących do S.P. ZOZ oraz firm i przedsiębiorstw na terenie gminy i miasta Koziegłowy niezależnie od ich przynależności do stopnia pilności. W dalszej kolejności wariant zakłada usuwanie zgodnie ze stopniami pilności, czyli w kolejności budynki należące do I stopnia, kolejno do II oraz w konsekwencji do III stopnia.

W latach 2008 - 2012 roku zostaną usunięte wyroby zawierające azbest ze wszystkich budynków S.P. ZOZ, handlowych i usługowych z terenu gminy i miasta w ilości: **120 m²** (budynki S.P. ZOZ), **3180 m²** I stopnia, **6960 m²** II stopnia i **1980 m²** III stopnia (firmy i przedsiębiorstwa) oraz **37320 m²** I stopnia budynków należących do gospodarstw indywidualnych. W pierwszych latach realizacji (2008 – 2012) zakłada się zatem usunięcie wyrobów z obiektów należących do S.P. ZOZ (w tym przypadku II stopień), obiektów należących do firm i przedsiębiorstw (I, II, III stopień). W pierwszych latach zakłada się ponadto realizację usuwania dla części budynków indywidualnych (należących do osób fizycznych – mieszkańców) należących do I stopnia pilności.

W latach 2013 – 2022 roku zostaną usunięte: wyroby I stopnia w ilości: **12300 m²** (gospodarstwa indywidualne), II stopnia w ilości: **87700 m²** (gospodarstwa indywidualne).

W latach 2023 – 2032 zostanie usunięta pozostała część wyrobów zawierających azbest z gospodarstw indywidualnych, tj. wyroby II stopnia w ilości **22740 m²** i III stopnia w ilości **75270 m²**.

W latach 2013 – 2022 oraz 2023 - 2032 zakłada się realizację pozostałej części programu czyli usuwania wyrobów azbestowych z budynków indywidualnych (należących do osób fizycznych – mieszkańców) należących do II stopnia pilności, następnie do III stopnia pilności.

Tabela 6.4. Zestawienie ilościowe [m²] dla II wariantu usuwania wyrobów zawierających azbest na terenie gminy i miasta Koziegłowy.

Stopień pilności	Obiekt	Lata		
		2008 - 2012	2013 - 2022	2023 – 2032
I stopień pilności	Obiekty należące do osób fizycznych - mieszkańców	37320	12300	0
	Obiekty należące do S.P. ZOZ	0	0	0
	Obiekty należące do firm i przedsiębiorstw	3180	0	0
II stopień pilności	Obiekty należące do osób fizycznych - mieszkańców	0	87700	22740
	Obiekty należące do S.P. ZOZ	120	0	0
	Obiekty należące do firm i przedsiębiorstw	6960	0	0
III stopień pilności	Obiekty należące do osób fizycznych - mieszkańców	0	0	75270
	Obiekty należące do S.P. ZOZ	0	0	0
	Obiekty należące do firm i przedsiębiorstw	1980	0	0
Razem		49560	100000	98010

Wariant II, z powyżej opisaną kolejnością, jest w praktyce także trudny do realizacji z przyczyn podobnych jak dla wariantu I. Jest on jednak istotny ze względu na usuwanie zagrożenia w miejscach o dużym nasileniu ruchu ludności.

WARIANT III

USUWANIE ZGODNIE Z KOLEJNOŚCIĄ ZGŁOSZEŃ

Wariant ten zakłada nierównomierne w czasie rozłożenie usuwania wyrobów zawierających azbest. Wariant ten zakłada, że usuwanie wyrobów zawierających azbest będzie postępować zgodnie z kolejnością chętnych właścicieli budynków na realizację tego zadania. Koszty inwestycji, zgodnie z ustawą, pokrywa właściciel, dlatego też realizacja tego zadania odbywać się będzie w miarę zapotrzebowania mieszkańców. Zgłoszenia wymiany pokrycia dachowego dokonuje właściciel konkretnego obiektu, natomiast ewentualne dofinansowanie (transportu i unieszkodliwienia) pokrywać może gmina. Dofinansowanie poprzez gminę inwestycji może odbywać się poprzez zwrot kosztów zgodnie z

przedstawionym rachunkiem lub poprzez zlecenie prac uprawnionej firmie wyłonionej przez gminę na zasadach przetargu.

Przyjęcie do realizacji tego wariantu może spowodować wzrost zainteresowania problemem wśród mieszkańców gospodarstw indywidualnych. Koszty nowego dachu, koszty zdjęcia pokrycia dachowego, wykonanego z materiałów zawierających azbest, na terenie prywatnej posesji, oraz koszty transportu powstałych odpadów zawierających azbest do miejsca ich unieszkodliwienia oraz samego unieszkodliwienia pokrywa właściciel posesji, zgodnie z prawem. Jednak koszty transportu oraz koszty unieszkodliwienia odpadów azbestowych mogą być pokrywane z funduszy gminnych. Zachętą do realizacji inwestycji przez mieszkańców może być pokrywanie kosztów z funduszy gminnych w kolejności zgłoszeń. Wariant III jest najbardziej realny do realizacji.

W zakresie dofinansowania osobom fizycznym z gminnego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, powołując się na art. 406 ust.1. pkt. 6 i 7 Ustawy Prawo Ochrony Środowiska, (tekst jednolity, Dz. U. z dnia 23 stycznia 2008 r. Nr 25, poz. 150) istnieje możliwość dofinansowania ze środków Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej dla osób fizycznych, kosztów związanych z gospodarką odpadami – kosztów transportu i unieszkodliwiania na składowisku odpadów niebezpiecznych - odpadów zawierających azbest.